

Odmev iz Afrike.

Ilustrovan mesečnik
v prospeh afriških misijonov.

Izdaja:

Klaverjeva družba.

Upravništvo:

Ljubljana, Pred škofljo 8, II. nadstr.

Stane za celo leto K 1.50.

Odmev iz Afrike,

ilustrovan mesečnik v
prospeh afriških misijo-
nov in v oproščenje za-

morskih sužnjev. Izdaja ga Družba sv. Petra Klaverja. Tiska se v slovenskem, nemškem, poljskem, italijanskem, francoskem, češkem, angleškem, portugalskem in madžarskem jeziku. Blagoslovljen po papežih Piju X. in Benediktu XV. Stane za celo leto **K 1*50**. Naroča se pod naslovom: Filialka Družbe sv. Petra Klaverja, **Ljubljana**, Pred Škofijo 8, II. nadstropje; Trst, via Sanità 14.

Ljubljanski naročniki lahko dobivajo list v zakristiji cerkve presv. Srca Jezusovega, kjer se sprejemajo tudi novi naročniki.

Darovi se lahko pošiljajo tudi naravnost glavni voditeljici Klaverjeve Družbe, gospej grofici M. Tereziji Ledóchowskiej, začasno **Salzburg**, Dreifaltigkeitssgasse 12.

Vsebina številke meseca novembra:

Dušna premija. — Kako je mogoče duhovščini, izobražencem in ljudstvu za časa vojske podpirati misijone? — Prostožidarstvo v Loangu. — Misijonski dopisi: Apostolska prefektura Velike Nama-dežele. (O. Krolikowski, apostolski prefekt.) — Apostolski vikarijat Liberija. (O. Ogé, apostolski prefekt.) — Iz dežele nekdanjega kralja Behancina (Dahomey). (O. Vachet iz lijonske misijonske družbe.) — Apostolski vikarijat Zgornji Nil. (Sestra Capistran.) — Dospela misijonska pisma od 10. maja do 10. junija 1915. — Zapiski Družbe sv. Petra Klaverja. — Listek: Vrnitev s pokopališča. — Popolni odpustek. — Slike: Maliki Behancinovi, kralja abomeyskega (Dahomey). — Skupina malikov v Mbogu v bližini Loango, Spodnji Kongo. — Delovna šola „Sv. Terezija“, ki jo vodijo črne sestre v Abomeyu (Dahomey).

Darovi

od dne 1. do 31. avgusta 1915.

Za afriške misijone: Fajfar M. in A. 2 K, M. Krašovc 2 K, preč. g. župnik Tavčar 20 K, preč. g. profesor Zupančič 10 K, M. Skwarce 1 K 52 v, preč. g. Al. Stroj 6 K, N. N. 5 K, J. Snoj 2 K, A. Sušter 1 K, T. Gyanber 2 K, po vodstvu cerkve presv. Srca Jezusovega 2 K 40 v, po frančiškanskem vratarju od neimenovane osebe 10 K, M. Ferlan nabrala 3 K, H. Dolinsek 6 K, neimenovana 6 K, preč. župnijski urad pri Sv. Antonu v Sl. g. 10 K, A. Brdar 4 K, H. Kastelic 40 v, I. Speh 2 K, M. Kocbek 40 v, A. Korošak 40 v, M. Peterca 1 K 60 v, J. Hrast 5 K, dve neimenovani dobrotnici **400 K**, N. N. 1 K.

Za sv. maše: P. Jarc 27 K, po A. Vidmar 2 K 10 v, po M. Krašovc 10 K, J. Herman 2 K, T. Renar 1 K, T. Klinč nabrala 22 K, † C. Tenbaum 4 K, J. Pečolar 20 K, Klešnik 2 K, † M. G. 4 K, † M. Frangež 40 K, F. in U. Javernik 12 K, † M. Baklan 30 K, † A. Stopnišek 20 K, M. in G. Pernat **200 K**, A. Ekart 40 K, A. Drevensek 5 K, L.

Maliki Behancinovi, kralja abomejskega (Dahomej).

Dušna premija!

V namen naših naročnikov in dobrotnikov so nam obljubili afrikanski misijonski škofje in misijonarji do danes letno 407 svetih maš.

Kako je mogoče duhovščini, izobražencem in ljudstvu za časa vojske podpirati misijone?

(Jožef Franco, bogoslovec knezoškof. semenišča v Briksenu.)

Ko smo v odgovoru v Odmevu šte. 8. povedali, zakaj naj misijonsko delo svete Cerkve tudi v vojnem času podpiramo, odgovarjamo danes na vprašanje, ki so si ga mogoče že mnogi stavili: kako lahko podpiramo misijone tudi v težki vojni sili in na kak način se tega vsi ljudski krogi lahko udeležujejo? Kot odgovor naj služijo sledeči praktični predlogi:

1. Duhovnikom se nudi bogata prilika za podpiranje misijonov v tem, da hrabro vztrajajo in delajo tudi za bodočnost.

Vztrajati! Nobena nabiralna skupina, nobena družba za podpiranje misijonov se ne sme razpustiti! Akoravno družba sedaj nima toliko dohodkov kakor prej, vendar naj vztraja tudi v tem težkem času. Koliko truda je bilo treba, da se je vpeljala taka družba; ako se sedaj razpusti, je zelo dvomljivo, da se spet kdaj ustanovi. Zato vztrajati!

A tudi za bodočnost je treba delati in skrbeti seveda ne toliko z nabiranjem denarja kakor z besedo. Kolikrat se nudi v pridigi in zlasti v krščanskem nauku prilika, da se lahko kaj pove o božjem kraljestvu v poganskih deželah, o njegovi tiski, njegovih nalogah, njegovih delavcih! Marsikatera snov celo zahteva, da se omeni misijonsko delo. Ako pa posebno sedaj to seme polagamo v mladostna srca, potem bo gotovo enkrat v boljših dnevih kililo ter se veličastno razvilo.

2. Duhovščini v podpiranju misijonov zlasti lahko pomagajo omikani stanovi, in sicer s tem, da sami sebe in druge ogrejejo za misijone. — Misijonarji nosijo krščansko kulturo v najbolj daljne dežele; ali je potem preveč zahtevano, ako želimo, da se izobraženci v domovini teh nositeljev kulture hvaležno spominjajo ter se zanimajo za njihovo delo, posebno sedaj, ko mora veliko misijonsko delo prebiti tako težke čase? Ravno sedaj naj bi skrbeli za misijone, in sicer s tem, da si še nadalje naročajo misijonske časopise, jih čitajo in dobro misijonsko čtivo razširjajo tudi dalje, zlasti po vojaških bolnišnicah. V marsikateri hiši ležijo stari letniki misijonskih časopisov pozabljeni v kakem kotu, medtem ko bi isti našim junakom po vojaških bolnišnicah okrajšali marsikatero uro, zraven tega pa še vzbudili navdušenje za misijone. Zelo praktične za razširjanje so med drugimi v več jezikih izhajajoče brošurice Družbe sv. Petra Klaverja.

3. Končno naj bi v vojnem času navajali naše krščansko ljudstvo k vneti molitvi za misijone in k pridnemu občnemu nabiranju znamk (zlasti vojnih znamk), stanijola in drugih reči. In v ospredju naj bi bila šolska mladina. Po takem delovanju se misijonom lahko pomore, ne da bi moralo ljudstvo prinašati gmotnih žrtev. Še več pa kakor gmotna korist, ki dohaja misijonom po nabiranju znamk in stanijola, je treba ceniti to, da se po tem enostavnem delovanju pridobijo najširši krogi za misijonsko misel in da se tako ustvarja temelj za bodoče sodelovanje našega ljudstva pri izpreobračanju poganov. —

Misijoni gredo težkim časom naproti; vendar ako na ta način vse ljudske kroge navdušujemo za misijonsko delo, potem je tudi za krepko pomoč v tej stiski že preskrbljeno; težko zadeto misijonsko delo si bo opomoglo ter bo šlo veliki bodočnosti naproti.

Prostozidarstvo v Loangu.

(O. Patron, C. S. Sp.)

Skrivna družba „Bwiti-ja“ je še malo znana. Njegovi udje hranijo in čuvajo to skrivnost z ljubosumno skrbjo. Nahajamo se v Mourindiju, v srcu dežele, kjer vlada „Bwiti“; a čas našega tukajšnjega bivanja je prekratek, da bi lahko o njem mnogo govorili. Sčasoma bomo, kakor upam, tako daleč prišli, da ga bomo popolnoma spoznali, in moji sobratje in jaz smo to delo že pričeli.

Med tem sem mislil, da nič boljšega ne morem storiti, kakor da prepisem ono mesto iz knjige „Religion des Primitifs“, delo škofa Le Roy, v katerem govori pisatelj o „Bwitiju“. Vse, kar o njem pove, je popolnoma natančno, le žal, da o skrivnosti sami ni nobenega duha. (Religion des Primitifs“, stran 348 in 349, 2. izdaja.)

Kar se tiče fetišev (maliki), imamo dve skupini, malikevarihe in malike-maščevalce. Prvi kakor drugi imajo kot učinkujoča moč lahko duše umrlih ali tudi neodvisne duhove.

V krajih Gabun in Loango zelo znani „Bwiti“ na primer, ki tvarja tudi središče neke skrivne družbe, sestoji v svoji zunanji obliki iz neke v nerodno človeško postavo izrezljane palice; kosci stekla predstavljajo oči. Tukaj išče čarovnik resnice. Med drugim se vidi tigrovo krzno, zelišča, jermena; v neki spleteni košari (ponzi), v kateri stoji ona izrezljana palica, je mrtvaška glava, napolnjena z raznimi praški, vodenim gnojem od mrličev in kačjimi kostmi. Fetiš stoji v neki več ali manj okrašeni globini v ozadju neke majhne kočice, ki nima druge odprtine kakor duri. O ognju, v katerem gorijo trije debeli kosi lesa, pravijo, da ne sme ugasniti; čarovnik mora skrbeti za drva. (V tem poslu se menjavata po dva nalašč za to odbrana uda. V ozadju se nahajajo skrivne duri, in sicer blizu onega mesta, kjer stoji „Bwiti“, zato da udje te družbe v slučaju kakega alarma ubežijo in da fetiša pred nepoklicanimi lahko rešijo.) Od te kočice pelje majhna brv k neki goličavi v bližnjem gozdu, kjer se zbirajo udje. Kakor v vseh sličnih slučajih, tako tudi

Skupina malikov v Mbogu v bližini Loango, Spodnji Kongo.

tukaj onih sicer tako mirnih in pristopnih zamorcev skoro ni moči poznati: cele noči bijejo svoj tam - tam, pojejo, skačejo in plešejo najbolj nenavadne plesse. Nemogoče bi bilo, jih pri tej priložnosti nagovoriti. — Poleg „Bwitiija“ ima tudi malik Mbogo svoje pristaše. (Ta malik se tukaj ne najde več; na njegovo mesto je stopil „Bwiti“).

Apostolska prefektura Velike Nama-dežele.

(Pismo apostol. prefekta o. Krolikowski iz Heirahabisa.)

Visokorodna gospa grofica!

V letu 1913. je pridobila moja prefektura novo misijonsko postajo v Duvisibu. V področje tega misijona spada tudi nekdanj zelo številni, močen in bogat rod Hererov. 3. decembra smo položili v Duvisibu temeljni kamen za cerkev, ki bo posvečena sv. Frančišku Ksav. Tudi sem v teku leta 1913. mogel zidati v Keetmanshoopu misijonsko hišo in kapelico, posvečeno sv. Stanislavu. Dne 4. januarja 1914. se je vršila slovesna blagoslovitev in otvoritev tega misijona.

Kaj nam bo prinesla prihodnost, pač ne morem vedeti, rad bi ustanovil zopet novo misijonsko postajo, in sicer v Maltahöhe na severu prefektore. Ista je središče okrožja enakega imena, v zračni črti kakih 500 km severno od Heirahabisa. Potovanje tja pa je dolgotrajno; najprej dva dni z železnico od Kalkfontaina proti Gibeonu, nato pa dva do tri dni z vozom od Gibeona do Maltahöhe. Ustanovitev tega misijona je za našo prefekturo velike važnosti; kajti tu v obližju še ni nobene protestantovske misijonske postaje ter je sploh ta okraj edini, kjer bomo mi sami, če bomo namreč takoj ustanovili misijonsko postajo. Maltahöhe leži na potu proti Duvisibu, oddaljen od tam samo 90 km. Oblast v Maltahöhe želi naši prefekturi izročiti vodstvo bolnišnice za domačine. Jaz sem s tem prav zadovoljen, ker bo to v veliko korist našemu misijonu. Ta misijon sem posvetil presv. Srcu Jezusovemu.

Čislanim bralcem „Odmeva“ se imam zahvaliti, da sem mogel sezidati našo cerkev sv. Jožefa v Gabisu; tudi k zidavi cerkve sv. Frančiška Saleskega so veliko pripomogli. Misijonska hiša in kapelica sv. Stanislava pa nista bili deležni te sreče. Toda božja previdnost mi je na drug način pomagala. Z jubilejnim cesarskim darilom sem mogel poplačati stavbene stroške v Keetmanshoopu in pokriti tudi druge dolgove prefektore. Danes sem sicer brez dolgov, pa tudi moja blagajna je precej prazna. Za ustanovitev misijona v Maltahöhe ostalo mi je cesarskega jubilejnega daru 3500 mark, kar bo ravno zadostovalo za nakup posestva.

Zato se zopet obračam z zaupanjem do blagodušnih čitateljev „Odmeva“ s srčno, zaupno prošnjo: „Samo eno krono za misijon Srca Jezusovega v Maltahöhe!“ Božje Srce Gospodovo vam bo stotero povrnilo. Ena krona bo marsikateri lahko pogrešal; in če bi vsak, ki bo to moje pismo bral, hotel žrtvovati eno kronico, bi bil misijon Srca Jezusovega koncem leta dozidan, posvečen in — poplačan. Presv. Srce Jezusovo, v tebe stavim vse svoje zaupanje!

Apostolski vikarijat Liberija.

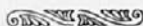
(Iz pisma preč. o. Ogé, apostol. prefekta katoliškega misijona Sastown, 22. januarja 1915.)

Vračam se s potovanja v deželi „Krou“; odločil sem se za ustanovitev misijona v precej važnem mestu Vonokwia, ki leži kakih 25 kilometrov od Sastowna proti notranjosti dežele. Tvorilo bo to mesto nekako središče, odkoder nam

bo mogoče oskrbovati kakih osem zelo velikih vasi. Z ozirom na sedanje težke in žalostne čase bom opustil vse, kar se bo dalo le količkaj pogrešati, in tako bodo naše prihodnje cerkve in bivališča stavljena po sistemu, ki je tukaj v navadi, torej iz lesa, ki ga dajejo tukajšnji gozdi, in iz bičja.

Da pa bodo te stavbe obvarovane pred razdejanjem termitov, morajo biti temeljni zidovi iz kamenja, peska in cementa, strehe pa iz pločevine, da so varne pred ognjem. Cerkev v Vonokwui, ki bo služila obenem za šolo, upam pred deževno dobo dokončati. Na sveti večer je bilo v Old-Sastownu krščenih 30 katehumenov in na božič jih je 10 prejelo prvo sv. obhajilo in zakrament sv. birmе ter smo imeli tri poroke. V tem tednu sem mogel tudi 20 novokrščencem v New-Sastownu in Betu podeliti sv. birmo.

Mesta obrežja „Krou“ trpe vsled lakote že od časa vojske. Na stotine mladih ljudi, ki so si prej služili svoj kruh na ladjah in v raznih kolonijah tega obrežja, se je moralo vrniti na svoje domove in so sedaj brez dela in brez kruha. In da je nesreča priklopela do vrha, je tudi letošnja riževa žetev radi suše slabo izpadla. Riž, ki ga semkaj dovažajo Evropejci, stane 25 do 30 šilingov 50 kg. Za en funt krompirja moramo plačati 12 do 15 „sousov“. Zato ga raje pogrešamo.

Iz dežele nekdanjega kralja Behancina (Dahomey).

Sledeče pismo, ki ga je poslal o. Vacheret naši vrhovni voditeljici, vsebuje zanimiva poročila o misijonih Abomeya, o kongregaciji črnih sester, kakor tudi o nemških ujetnikih iz Kameruna.

Abomey, 15. februarja 1915.

Visokospoštovana gospa grofica!

Že dolgo Vam nisem poročal o napredku našega misijonskega delovanja v Abomeyu in Bohiconu, središčih Dahomeya, kjer je vladalo najgrše suženjstvo, dokler si niso Francozi osvojili dežele.

Danes je tukaj vse drugače in Vi, kakor tudi čitatelji Vašega cenjenega časopisa se bodo veselili, ko bodo slišali o tolažilnih uspehih, ki so se dosegli v glavnem mestu krvočnega vladarja dahomejskega po komaj dvanajstletnem delovanju.

Dovolite mi najprej nekaj besed o glavni naselbini Abomey, ki je bila l. 1902. začeta in 1905. končnoveljavno ustanov-

ljena. Obsega eno šolsko kapelo, ki bo že kmalu premajhna, ne samo o praznikih, ampak tudi že o navadnih nedeljah. Naša šola traja dalje in zlasti krščanskemu nauku prisostvuje precejšnje število.

Svobodna vas Villers-ville, koje skrbni boter je gospod M. de Villers, predsednik protisuženjskega društva v Franciji, se je v zadnjih letih vidno razvila. Sezidalo se je sedem prav praktičnih, da, celo čednih stanovanj, ki so obdana od majhnih vrtov, v katerih se goje sadna drevesa, zelenjava in cvetlice. Štiri krščanske družine so že ustanovljene: naš kuhar Andrej, srečni oče dveh čednih zamorskih deklic, Marije Lujze in Marije Elizabete, naš učitelj Peter, naš glavni mizar Lucijan in naš krojač Jožef; zadnji trije so šele nekaj mesecev poročeni. Več drugih učencev, naš kovač in dva tesarja, so tudi pripravljeni ustanoviti krščanske družine. Vendar kako in kje hočemo v tem težkem času dobiti potrebni denar, da bi lahko izročili še poganskim sorodnikom običajno vsoto?

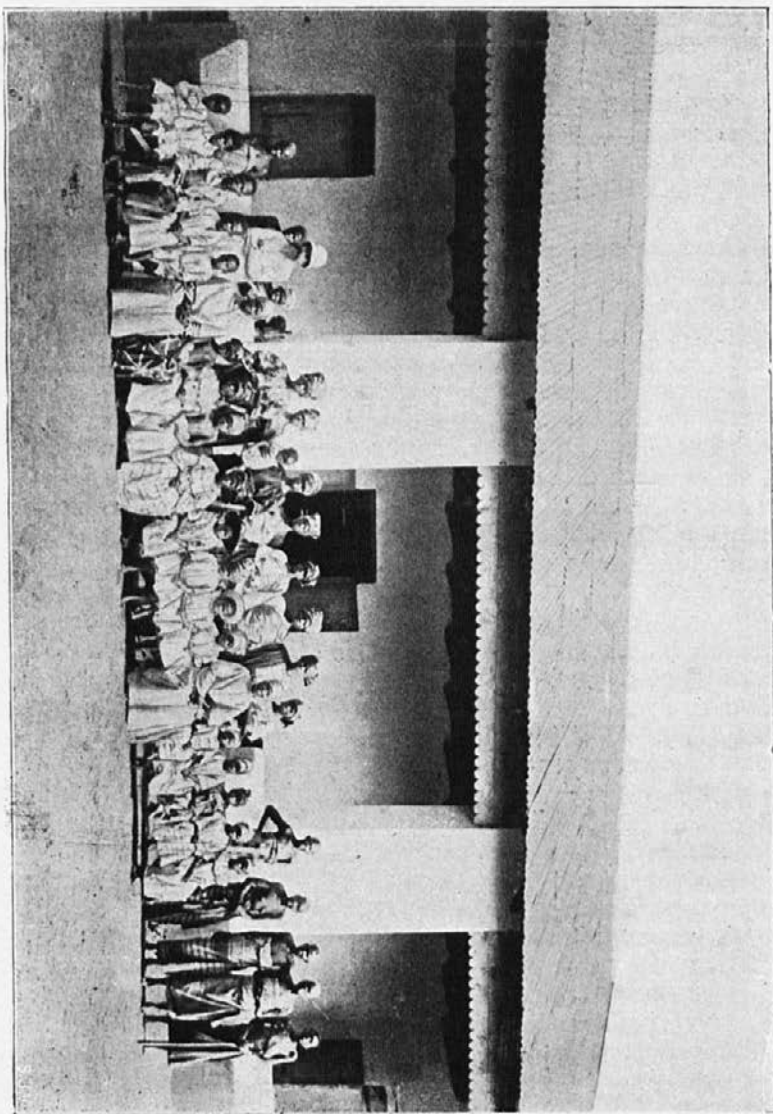
Sklenitev zakona stane tukaj povprečno 400 mark; torej bi potrebovali za one tri namenjene 1200 mark. Upajmo, da grozna svetovna vojska kmalu neha in da spet vzcvetje krščanska usmiljenost po srčno zaželjenem miru, za katerega se vroče prosi v tolikih javnih in zasebnih molitvah. Žal, da so ravno one dežele in pokrajine, ki so se v misijonskem delu najbolj odlikovale, od vojske najbolj prizadete, kakor: Francoska, Lotarinška, Belgija in Poljska, ki ima upanje, postati spet prosto, veliko katoliško ljudstvo. — „Ako Bog včasih izbriše, stori to zato, da bi spet pisal,“ pravi pregovor. Misijonar torej odlaša, da bi prosil evropejske kristjane pomoči v tem času, ko je toliko žalosti in gorja, toliko vdov in sirot.

Prve črne sestre zahodne Afrike, „majhne deklice ubogih“, delujejo od 28. julija preteklega leta v Abomeju. Velika pomoč so nam. Vsako jutro od 8. do 10. ure obiskujejo stare ženske in bolnike v njihovih stanovanjih. — Kakih 15 majhnih deklic obiskuje krščanski nauk. Ženske so še vse poganske; največ so nekdanje sužnje, ki prihajajo na bergljah, vendar so srečne, da spadajo h katehumenom in da se uče, da je tudi za preproste duše, ki so dobre volje, boljše posmrtno življenje. Večkrat se zgodi, da katera teh stark pade na nos, kadar se hoče s kolenom pregloboko prikloniti; a s pomočjo mlajših sosed se smehljaje spet vzdigne.

Pred prihodom zamorskih sester je bila ženska stran v naši kapeli zelo prazna; kvečjemu 15 do 20 jih je bilo. Sedaj jih je okrog sto, ako prištevamo vse starke, žene in majhne deklice. — Tako smo morali na sveti božični praznik, ki se praznuje tukaj v suhem letnem času, obhajati polnočnico na

prostem, na velikem dvorišču pod afrikanskim zvezdnatim nebom. Vse je bilo zraven zastopano: naši hrabri vojaki,

Delovna šola „Sv. Terezija“, ki jo vodijo črne sestre v Abomeju (Dahomej).

oblasti, policija trgovski stan, vsi naši kristjani in številni pogani, ki so prihitali 10, 15, celo 25 km daleč semkaj.

Število krstov, podeljenih v smrtni nevarnosti, je zelo narastlo. Visokočastiti o. superior, naši štirje katekisti in sestre gredo v oddaljene kraje, da obiščejo in poučujejo bolnike in umirajoče. Koncem januarja je eden katekistov prehodil v enem dnevu 104 km, da bi obiskal umirajočega starčka, ki je bil v krščanskih resnicah že nekoliko poučen, in katekist je imel srečo, da ga je par trenutkov pred njegovo smrtjo krstil.

Tudi iz druge postaje Bohicon izvemo mnogo tolažilnega. En misijonar se nahaja tam redno o nedeljah ter biva tam tudi v ponedeljek dopoldan in del četrтка. Dva katekista bivata stalno tam in poučujeta več ko 80 katehumenov, zlasti otroke. Pobožna obhajila so se od začetka vojne podvojila, in v Bohiconu pride na teden kakih 12 spovedi. Več žensk in otrok gre vsak dan k sv. obhajilu, dokaz, da se v Dahomeyu spoštuje nauki nepozabnega papeža Pija X. in da sedaj tam, kjer je poprej pretéklo toliko človeške krvi, Zveličarjeva kri posvečuje duše nekdanjih poganov. Ako bi bili številnejši, bi en misijonar rad bival večji del tedna v Bohiconu, zlasti, ker smo pred začetkom vojske ustanovili samo 5 kilometrov od tamkaj še eno postajo, Avogbana. V tem novem središču za razširjanje vere se nahaja 15 kristjanov, katere poučuje en katekist iz Bohiconu, in celo poganski starši puste svoje otroke radi krstiti. Ti zvesti verniki pridejo vsako nedeljo v Bohicon, kjer so pričujoči pri sv. maši in blagoslovu.

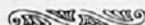
V Avogbani smo nastavili zelo pobožnega in svetega katekista, po imenu Jožef Marius. Njegova največja bolest je ta, da ne more vsak dan prejeti sv. obhajila, kakor je navajen iz Abomeya. Seveda hiti s svojo manjšo čredo takoj v Bohicon, ako izve, da daruje tam en misijonar sv. mašo. Zelo važno bi bilo, ako bi se en misijonar stalno tam nastanil, ker se v Bohiconu križajo najvažnejše železniške proge iz severnega in južnega Dahomeya. Dotični bi lahko obiskoval vse kristjane, ki žive posamezno na različnih železniških postajah, lahko bi jih spovedoval, jim maševal ter jih obhajal.

Iz predstoječega lahko razvidite, da se je v Dahomeyu veliko izpremenilo, predvsem v verskem oziru, a tudi v vojaškem. Medtem ko so bili pred 20 leti naš globokoobžalovani sobrat o. Dorgère in sedem Francozov ujetniki kralja Behancina, je od 5. oktobra preteklega leta 22 Nemcev iz Kameruna v francoskem ujetništvu v stari palači vladarja dahomejskega. Ta palača obsega 42 hektarov in je obdana od zidu, ki je 6 m visok in 1 do 1½ m širok. Drugi nemški ujetniki iz Togoja se nahajajo v višavah Dahomeya ali v Francoski Nigeriji; one iz Dahomeya so preselili v Lagos.

Nekoč razvpito in divje ljudstvo Abomeya je postalo mogoče najtišje in najdelavnejše vsega Dahomeya. Celo grozne amazonke, ki so se medtem postirale in postale družinske matere, zdaj mirno obdelujejo polje. Nekatere, zlasti stare iz nekdanje kraljeve rodovine, pridelujejo bombaž in so miro-ljubne predice. Druge se bavijo s pridelovanjem turščice in različne zelenjave, druge spet, ki se le še težko gibljejo, izdelujejo lonce, ki se rabijo za donašanje vode iz daljave kakih treh kilometrov od Abomeya. Številne princezinje iz kraljevega rodu niti niso preponosne, da bi opravljale navadna dela; sicer je bilo tako že v starih viteških časih. Moč starih kraljev je bila neomejena, in v nekaterem oziru je ta železna vlada zamorcev čudovito pripravljala na to, da postajajo sedaj vdani in pokorni učenci Jezusovi, ki je rešitelj sužnjev. Ako se torej oziramo na uspehe, ki smo jih dosegli, tedaj se nam zdi, da je dan prave prostosti za Abomey in bližnje pokrajine že napočil.

Ravno vidim, da sem Vam govoril samo o zakonih v naši svobodni vasi, in da sem druge pozabil. Vendar, kajne, po več kakor 25 letnem bivanju v Afriki z enim edinim dopustom ima človek skoro pravico, da je nekoliko raztresen! — V Abomeyu in Bohiconu imamo 15 pravih družin, tako da je v tem delu Afrike vseh skupaj 19 krščanskih družin.

Resni in žalostni časi, v katerih živimo, mi komaj dovolijo, da Vas prosim daru za zanimiva dela, o kojih sem Vam pripovedoval: ustanavljanje krščanskih zakonov, vzdrževanje črnih sester in katekistov — tri reči, ki bi vendar bistveno pripomogle k temu, da bi se malikovanje in mnogoženstvo popolnoma odpravilo. Vendar končno si dovoljujem, gospa grofica, da prosim Vas in pobožne čitatelje „Odmeva iz Afrike“ pomoči v molitvi, da nam ljubi Bog podeli milost, da začeta dela, o katerih sem Vam govoril, nadaljujemo in vedno bolj razširjamo.

Apostolski vikarijat Zgornji Nil.

(Sestra Capistran piše 12. aprila iz Kamulija naši vrhovni voditeljici.)

Vaše dobrotno darilo se nam zdi kot poslano in nebes. Ravno tisti dan, ko nam je došlo poročilo o Vaši veliku-dušni podpori, smo končale devetdnevnicu v čast sv. Jožefu; zato si lahko mislite našo radost. Bog Vam torej povrne vse, kar ste storili za pospešitev dobre stvari.

Prestavljena sem iz Nagalama v Kamuli. Nujno potrebujemo pomoči Vaše molitve. Delujemo izvečine med pogani

število kristjanov je še malo. Ubogo ljudstvo! Njihov duh je za več rodov naprej otopel vsled zauživanja narkotičnih preparatov, ki jih dobivajo iz neke vrste konoplje. Položaj žene in deklice je strašen; nimajo nobenih pravic in prodajajo jih kakor živino. Komaj rojeni otročiči se že prodajo in čisto majhne deklice žive s svojimi možmi. Srečala sem ta teden deklico v vdovski obleki, ki je bila stara šele 12 let. Vdova se spozna po pasu razčesanih bananovih peres, ki ga ima ovitega okrog ledja. Ljudje pogosto nimajo nobene obleke in otrokom, ki pridejo k pouku, moramo dati vso obleko. Sicer sem pa še premalo časa tu v misijonu, da bi mogla dosti poročati o tukajšnjih razmerah; toda upam, da mi bo to v kratkem mogoče.

Ponavljam izraze svoje globoke hvaležnosti.

Dospela misijonska pisma

(od 10. maja do 10. junija 1915).

Škof De lalle, apost. vikar, Durban, 31. marca. („Ta nesrečna vojska nam stori Vašo podporo tem dragocenejšo, ker so vsi pomožni viri za nekaj časa zaprti in ne smemo dela v njenem teku ustaviti. Milost nas priganja in pomnožiti moramo svoje moči, da vsem ustrezemo. Srečni se boste čutili, ako boste zvedeli, kako je Bog naše napore v preteklem letu blagoslovil. Število odraslih krščencev je od 1888 v preteklem letu narastlo na 4004; imeli smo v teku leta 660.125 sv. obhajil, medtem ko jih je bilo prejšnje leto 490.860. Vi in Vaši udje imajo doberšen del na teh uspehih in On, ki plača obilo požirek vode, ne bo pozabil blagosloviti onih, ki nam s svojo velikodušnostjo pomagajo peljati duše k studentu večnega življenja.“)

O. Le Scao, Kakamoeka, 8. marca. („Obiskala nas je grozna nesreča. 27. februarja, popoldne ob pol 3. uri, se je vnela slamnata kočica naših otrok vsled neprevidnosti enega izmed njih. V trenutku je bilo vse v plamenu! Čez eno uro je bila misijonska postaja le še kadečča se razvalina. Nič se ni dalo rešiti. Celo moj mali psiček je zgorel. A z Jobom govorim: Gospod je dal, Gospod je vzel, Njegovo sv. Ime bodi češčeno!, čeprav moram jokati proti svoji volji. Kapelica, ker krita s pločevino, je ostala nepoškodovana. Tam bivam s svojimi 95 otroki ponoči in ob slabem vremenu. — 25 najmanjših učencev sem poslal domov, z ostalimi smo koj drugi dan pričeli s stavljenjem nove kočice. Obleka, perilo, zdravila, šolski

predmeti — vsega tega nam manjka! Ne prosim novih reči, zadovoljujemo se s porabljenim. Samo usmilite se nas in pošljite nam hitro pomoč; ker trebalo bi čudeža, ako bi v tej bedi mogli zdržati v taki koloniji. Vest me sili, da pošiljam ta klic silne potrebe na Vas. Za dobrotnike bo se brala vsako leto na praznik Marijinega Imena ena sv. maša.“ — [Vsakovrstni darovi naj se pošljejo pod naslovom: „Za misijon O. Le Scaos“ naši Družbi. O. Le Scaos že dva meseca nima nobene mašne ustanove.]

Škof Cose, O. M. I., apostolski vikar, Johannesburg, 29. marca (se zahvaljuje za denarno pošiljatev).

O. Liekens, Benghazi, 22. aprila.

O. Correio, Nteje, 11. marca (priporoča napravo, v bodočnosti ustanavljati krščanske družine

Škof Coll, apostolski vikar, Sta. Isabel, 9. marca.

Škof Cénec, apostol. vikar, Roma, Bazuto - dežela, 17. marca (ponavlja obljubo za gotovo število vsakoletnih sv. maš za dobrotnike Klaverjeve Družbe).

Sestra Marcela, Nagalama, 11. marca (prosi obleke za otroke in mlade katekistinje).

Škof Hummel, apostolski vikar, Cape - Coast - Castle, 18. marca (obljubi letno gotovo število sv. maš).

Škof Geyer, apostolski vikar, Kartum, 15. aprila (potrjuje prejem večje vsote denarja, ki jo naj izroči po naročilu Družbe o. Scoppaniju in o. Beduschiju).

Škof Streicher, apostolski vikar, Villa Maria, 10. marca. („Kako vzvišen praznik je bila slovesnost 7. marca! 8000 novospreobrnjenec se je udeležilo praznika, in Vaši varovanci, novoposvečeni duhovniki-domačini, so dolgo molili za Vas.“)

Škof Jarosseau, Harar, 7. aprila (se zahvaljuje za denarno pošiljatev in nadaljuje: „Dolžnost mi je, izreči Vam svojo najglobokejšo zahvalo za Vašo dobrosrčnost, s katero naš Galas - misijon podpirate, in ki je toliko več vredna, ker smo je deležni v trenutku, ko smo v nepopisni stiski.“)

Sestra Mazè, Farafangana, 7. marca.

Sestra Terezija, Emavs, dežela Bazuto, 8. aprila (se zahvaljuje za denar).

O. Belcic, Lincolo, 1. aprila. („Imamo sedaj 9 katekistov; med njimi sta dva prostovoljca, ki najbrž ne bosta vztrajala. Sicer pa bo tudi to, kar sta v trenutni vnemi storila, dobri stvari koristilo. Vsi so navdušeni za dobro ter vestno izpolnjujejo svoje dolžnosti. Pod svojim vodstvom imajo okrog 400 poganov, katere poučujejo v sv. veri ter jih z nazornim naukom o krščanstvu nekoliko seznanjajo s francoščino, ki ima zanje neko posebno privlačno moč. Mladina čuti, da ji

bo francoski jezik koristil, zato pride ter se vpiše obenem za nebeškega kandidata. Bogu služi pač vse, da zbere svoje izvoljene. Pouk se, kakor povsod, izpopolni v misijonu, preden se katehumeni puste k sv. krstu. Katekiste podpira v njihovi nalogi misijonar s svojimi obiski; dobro jim služi tudi pomoč poglavarjev, ki so si zaželeli te različne misijonske postojanke. Res jih pri tem vodita morda samoljubje in njih državna modrost, vendar je to za nas dober veter, katerega je treba izrabit. K tem 9 katekistom moramo pa še pridjati dve ženi, ki poučujeta dan za dnem male deklice naših krščanskih rodbin ter razlagata poganskim nevestam resnice, katere morajo verovati ter se po njih ravnati, ako hočejo postati vredne nebeškega kraljestva. Ti pomočniki sv. evangelija so deležni Vaših milodarov; celo družbo katehumenov pomagajte na ta način voditi v nebesa.“)

O. Cancelli, Malanga, 10. aprila. („Iz celega srca se Vam zahvaljujem za poslanih 1000 kron, ki se bodo porabile izključno za novi misijon v Bångala, ki nima nobenih drugih pomožnih virov kakor podporo dobrotnikov. Novi kristjani stavijo tamkaj cerkev, v kateri bo oltar sv. Petra Klaverja.“)

Sestra Stanislava, Samarija, 6. aprila (se zahvaljuje za poslani denar).

Sestra Othon, Ibadan, 25. marca (potrjuje prejem denarne pošiljatve, ki ji omogoči, še nadalje skrbeti za sirote, kar bi ji brez gmotne pomoči ne bilo mogoče; od novega leta so jih mogle sprejeti 14).

O. Casset, S. I., Chikuni, 3. aprila.

Sestra Cl. Hofstetter, Pietermaricburg, 21. marca. (Priloživši svoje pismo onemu sestri Alojzije, piše med drugim: „Strahot te vojske pač človeški um ne more obseči. Kdaj in kakšen bo konec? Kdo bi si kaj takega mislil? Vaša Družba bo pač vsled tega zelo trpela. Ravnokar smo prejeli proti pričakovanju Vašo denarno pošiljatev. Mislili smo, da bodo v teh strašnih časih izostali misijonski darovi, in ljubi Bog bo gotovo to občudovanja vredno požrtvovalnost obilno poplačal. Zadnji „Odmev iz Afrike“ smo prejeli.)

Zapiski Družbe sv. Petra Klaverja.

Solnograd, 3. avgusta. Danes nas je zapustila naša vrhovna voditeljica v spremstvu svoje tajnice, da bi se, kakor je prvotno nameravala, podala za daljše bivanje v Švico. Naj-

prej se je mislila ustaviti v Zugu, nato še v drugih podružnicah. Vsled nepričakovanih ovir pa je morala svoje potovanje omejiti samo na obisk v Cicersu (kjer se je preč. o. general družbe Jezusove s svojim tajnikom za čas vojske nastanil), ter na mesti Chur in St. Gallen. Kratko bivanje v glavnem mestu Graubündena je imelo za posledico ustanovitev nove podružnice, katere vodstvo je prevzela gdč. Provini, Lukmeinergasse 101. V Št. Gallenu se je naša vrhovna voditeljica prepričala o živahnem delovanju in vzornem vodstvu nove voditeljice ondotne podružnice, gdč. Alber, ter se dogovorila z nekaterimi, naši stvari zelo naklonjenimi duhovniki.

Marija Sorg, 18. do 22. avgusta. Ker so bile čč. sestre uršulinke iz zavoda sv. Uršule v Solnogradu letos zadržane, zbrati svoje nekdanje gojenke v teku poletja k duhovnim vajam, je naša vrhovna voditeljica drage volje ugodila prošnji preč. g. dr. Prötznerja, da se smejo iste vršiti v Marija Sorgu. Vodil jih je preč. o. Roller, D. J., iz družbine hiše sv. Kanizija na Dunaju. V nedeljo dne 22. avg. je bilo skupno sv. obhajilo udeleženk, nakar so iste veselega srca zapustile naš tihi dom.

Dne 6. septembra sta gdč. Ernst, tajnica naše vrhovne voditeljice, in baronica Schumacher, voditeljica našega misijskega zavoda, imele visoko čast, priti v avdijenco k prečastitemu gosp. Fideliju plem. Stotzing, nadopatu benediktinskega reda. Visoki gost je v Št. Petru v Solnogradu izstopil in se zopet poda v Marija Einsiedeln, kjer biva za časa vojske.

Vrnitev s pokopališča.

(Pogovor z ministrantom; piše o. Pavel Freyemann, S. V. D.)

Umrli je otrok nekega kristjana. Slišal sem, da so pogani otrokovemu očetu prigovarjali, naj duhovom daruje eno kokoš, da otrok ozdravi. Toda on kakor tudi njegova žena tega kot kristjana nista hotela storiti. Čez dva dni je dete umrlo in danes smo ga pokopali. Ko sem stal ob grobu, sem se zopet spomnil onega dogodka zaradi daru duhovom; hoteč zvedeti kaj natančnejšega o tem, sem začel domov grede s svojim ministrantom pogovor, ki se je glasil nekako takole:

„Čuj, Gvaca, kje je sedaj duh otroka, ki smo ga ravnokar pokopali?“

„V nebesih.“

„To praviš ti, ker si se tega učil v krščanskem nauku ; kako pa mislijo drugi ljudje, ki še nič ne vedo o nebesih?“

„Oni pravijo, da je duh sedaj v peklju.“

„Če pa tudi o peklju nič ne vedo ; pomisli, ko še očetov misijonarjev ni bilo tukaj, kaj so pravili ljudje takrat o duhu umrlega?“

„Da biva zopet v koči.“

„Kaj dela tam? Ali ima kak opravke?“

„Da, on gre v drugega človeka.“

„Tako, kaj pa dela pri njem?“

„Naredi ga bolnega.“

„Torej so duhovi umrlih hudobni?“

„Seveda, oni hodijo okrog, da naredijo druge ljudi bolne.“

„In če je potem kdo bolan, darujete kokoš ali kaj sličnega, da bi duh zapustil človeka?“

„Da.“

„Pa ga li res zapusti?“

„Gotovo.“

„Torej greste pač najprej k Singangi?“¹

„Da, in on ukaže prinesiti kokoš, da nakloni duha, ki je v bolnem človeku, k spravi.“

„Odkod pa ve Singanga, da je duh v bolniku?“

„To spozna on iz svojih čarovniških kock.“

„Tako; on vrže kocke in pove nato, da je duh v bolniku?“

„In da se mu mora v dar prinesiti kokoš, koza ali pomba.“²

„Ali nato bolnik vselej ozdravi?“

„Seveda.“

„Ali res ne more umreti, če se zanj prinese tak dar?“

„Ne, potem gotovo ozdravi.“

„Dobi tudi Singanga za svoje delo kako plačilo?“

„Seveda, koruzo.“

„Koliko?“

„Navadno polno Nsengva.“³

„Ali so tudi tebe že tako zdravili?“

„Ko sem še hodil v šolo?“

„Seveda.“

„Da, vselej, kadar sem bil bolan, so šli k Singangi in mu prinesli tudi darove.“

¹ Singanga = čarovnik.

² Pomba = kafriško pivo.

³ Kake tri litre.

„In ti si seveda vselej ozdravel?“

„Da.“

Došla sva v misijonsko postajo; vedel sem zopet nekaj več o skrivnostnem čarovniškem delovanju, katerega tako skrivajo. Po tem kratkem pogovoru sem zvedel dvoje: prvič, kako trdno, neomahljivo zaupajo ljudje tem svojim zdravnikom in kako verujejo v njihovo dozdevno moč in poštenost. Kajti, da je tak človek goljuf in vse pripovedke o duhovih prevara, na to nikdo niti od daleč ne misli in tudi ne bi verjel, če bi mu kdo še tako dokazoval. Drugič pa, kako težke skušnjave imajo dostikrat naši kristjani, kako se morajo boriti, da ne padejo nazaj v stare navade, zlasti tam, kjer bivajo sami med množico poganov. Načela, v katerih so vzrastli, vplivajo večkrat tako močno nanje, da je treba naravnost junaškega duha, da se jih otresejo. Skušnjava, vsaj enkrat poskusiti, ali ne bi morda darovi, prineseni duhovom, ozdravili tudi njih ljubljene otroka, je pogosto prevelika. In vendar, hvala Bogu! splošno se naši kristjani junaško držijo, čeprav je njih število tu v Angoniji še pičlo ter žive sredi med pagani. O da bi mogli mnogo teh revežev odvrniti od pogubnega praznoverja ter jih privedi k edino pravemu Bogu!

Angonija nam vzbuja najlepše upanje. Šol imamo okrog štirideset in naša prostorna cerkev je ob nedeljah pretesna za veliko množico katehumenov, ki pridejo deloma tri ure daleč k službi božji. Kako dobro obrnjen je pač vsak milodar za ta misijon.

Popolni odpustek,

**ki ga lahko dobijo udje Družbe sv. Petra Klaverja
meseca novembra.**

Dne 30. novembra, na god sv. apostola Andreja.

Pogoji: Vreden prejem zakramentov sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obisk cerkve, molitev za razširjanje sv. vere in po namenu sv. očeta.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pisem in poročil le z natančnim podatkom virov.

Skupna vsota vseh za Odmev došlih darov v mesecu avgustu 2012 K 58 v.

Izdaja Klaverjeva Družba v Solnogradu.

Odgovorni urednik: Dr. J. Jerše.

Natisnila Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Bauman 10 K, N. Mesarič 10 K, M. Bauman 2 K, I. Bezjak 1 K, R. Beranič 20 K, † A. Pernat 2 K, L. Ekart 5 K, T. Beranič 40 K, M. Guttermann nabrala 7 K, H. Dolinšek 14 K, M. Jelovčan 10 K, P. Jelovčan 2 K, M. Juhn 4 K, L. Rozman 2 K, F. Habič 2 K. —

Za stradajoče: A. Kunc 1 K, M. Miklauc 12 v, M. Stergar 25 v, D. Sahonik 30 v, M. Waldhauser 1 K, M. Šak 10 h, L. Strutz 40 v, N. Vizijak 20 v, M. S. 1 K, M. Krek 2 K, H. Jesenko 1 K, družina Ploberger 5 K, M. Ferlan nabrala 2 K, A. Sedej 6 K, M. Gradišnik 4 K.

Za gobovce: A. Sedej 2 K.

Za odkup sužnjev in botrinski darovi: Po preč. g. superijorju F. Javšovec prispevek za odkup zamorčka, ki naj bode krščen na ime **Jožef**, 24 K; po preč. vodstvu cerkve presv. Srca Jezusovega prispevki za odkup zamorčkov, ki naj bodejo krščeni na ime: **Jožef, Anton, Frančišek S., Marija, Barbara, Terezija, Anton in Terezija 160 K**. Po preč. g. superijorju F. Javšovec od neznanega dobrotnika prispevki za odkup osem otrok, imena naj bodejo: dva **Jožef**, dve **Marija**, dva **Frančišek**, dva **Anton**, **200 K**.

Za katehiste: M. Kostanjevec 5 K, J. Braton nabral 2 K, G. Gomišak 2 K, premil. g. prošt J. Sajovic 1 K, T. Kmet 3 K, K. Kmet 1 K, F. Kokalj 1 K, neimenovana 10 K.

Za kruh sv. Antona: Fajfar A. in M. 80 v, F. Matičič 20 v, J. Vidmar 2 K, N. N. 1 K, Smrtnik 60 v, N. N. 40 v, M. Krašovec 1 K, A. Kot 5 K, F. Fakin 11 K, M. Bukovec 1 K, N. Azman 2 K, M. Šorn 1 K, I. Wochinz 5 K 30 v, A. Schwarzelmüller 30 v, J. Esih 4 K 20 v, A. Kocjan 2 K, A. Visijak 1 K, M. Ambrus 15 v, M. Herman 5 K, M. Levstek 2 K, M. Oblak 2 K, M. Mevšek 2 K, T. Klinc 6 K, M. Pikec 3 K, L. Črešnik 5 K 50 v, J. Snoj 1 K, preč. g. župnik K. Presker 4 K, J. Pečolar 20 K, I. Pohleven nabrala 1 K, N. Polak 2 K, M. Sajovic 20 v, L. Sramel 13 K 20 v, A. Sedej 6 K 40 v, F. Pergar, 2 K, G. Guttermann 1 K, I. Šaltič 1 K, I. Karunič 1 K, I. Trajbar 1 K, M. Guttermann 1 K, M. Pethö 1 K, A. Guttermann 1 K, T. Mercina 2 K, M. Albrecht 10 K, M. Gradišnik 5 K, K. Gradišnik 3 K, A. Brdar 4 K, A. Kodrič 13 K 20 v, N. N. 4 K, M. Pečar 1 K, J. Palovec 2 K, A. Novak 2 K, A. Bezljaj 2 K, M. Reven 4 K, M. Kaplan 2 K, N. N. 10 K, preč. g. J. Palir 4 K, E. Kocbek 77 v, J. Žnidaršič nabral 2 K 50 v, M. Rajšp 3 K, K. Igljč 1 K, M. Kavčič 2 K, M. Narobe nabrala 80 v.

Za Klaverjev vinar: T. Komovc 1 K, M. Narobe 1 K, E. Nagode 60 v, H. Butin 60 v, po Fr. Končan nabrano v tobačni tovarni 6 K 33 v.

Za „Zvezo otrok za Afriko“ je bilo nabranih 24 K 34 v (natančneje glej v „Zamorskem otroku“!).

Za mašno zvezo: Poslano v Ljubljano od posameznih udov 10 K; je bilo nabrano po: A. Vidmar 21 K, F. Matičič 2 K, M. Krašovec 5 K, M. Konrad 3 K 30 v, K. Knoblar in M. Surla 13 K, I. Pohleven 45 K, M. Guttermann 3 K, M. Ferlan 7 K, A. Sedej 2 K, M. Žnidaršič 7 K, Jenko 3 K, A. Matjašič 4 K, N. Prime 6 K, F. Končan 5 K, N. Sodja 23 K 10 v, Stalec 4 K, M. Kaplan 3 K, M. Mevšek 11 K, I. Žerovc nabrala v Marijini družbi 16 K, Vehovc 5 K, A. Sušter 5 K, M. Šorn 5 K, Žan 3 K, M. Grebenc 5 K, preč. g. superijor F. Javšovec 14 K, J. Petriček 4 K, M. Narobe 2 K, A. Stih 6 K.

Za misijonsko zvezo: A. Sedej nabrala 2 K 10 v, J. Žerovc nabrala v Marijini družbi 8 K 50 v.

Za Klaverjevo Družbo: A. Težak 1 K.

Podporniški prispevki: Preč. g. župnik A. Benetek 10 K, A. Seljak 2 K, F. Nosan 2 K.

Skupna vsota 2012 K 58 vinarjev.

Poslano v predmetih: M. Ferlan: Zelo lepe čipke za cerkev sv. Barbare v Tsumebu, v zahvalo za ozdravljenje.

Memento za umrle.

† Gdč. Antonija Conrad, zunanja članica Družbe sv. Petra Klaverja, umrla 17. avgusta v Breslavi.

† **Kardinal Benedikt Lorenzelli**, umrl 16. septembra v Florenci.
† **Škof Edvard Kozłowski**, pomožni škof v Milwaukee (Amerika), umrl 7. avgusta.

† O. Valentin Stoltz iz lijonske misijonske družbe, umrl 13. julija v Koomassee (Zlato obrežje).

† Grofica Gabriela Salis-Zizers (sestrična naše glavne voditeljice), umrla 16. avgusta.

Mesec vernih duš.

Spominjajmo se v ljubezni in hvaležnosti naših rajnih, zlasti **velikega števila padlih junakov**, ki so žrtvovali svoje življenje za **blagor očetnjave**. Zahvaljujmo se jim zato, **polagajmo nevenljive vence na njih daljne grobove** s tem, da molimo zanje, **zlasti pa, da jim zagotovimo velike milosti najsvetejše daritve**. Dajmo jih vpisati v

„Mašno zvezo za Afriko“.

Kakor znano, obstoji ista iz **tristo sv. maš**, katere se berejo vsako leto v Družbi sv. Petra Klaverja na namen udeležencev, za žive in mrtve. Vsi doneski se razen štipendija za duhovnika, ki opravi sv. mašo, obrnejo v prid afriškim misijonom. **Enkratni prispevek K 1** — naj se pošlje z imenom dotičnega, katerega se želi vpisati, Družbi sv. Petra Klaverja v Ljubljani, Pred škofijo 8.